

Pravila prihvatljivog korištenja mreže u studentskom domu

Studenti smješteni u domu imaju pravo na pristup Internetu iz sobe, kako bi im se olakšalo učenje, podučavanje, istraživanje i samorazvoj. Kako je mreža doma priključena na okosnicu akademske mreže CARNet, treba uzeti u obzir pravila prihvatljivog korištenja koja propisuje CARNet, a koja su dostupna na adresi <http://www.carnet.hr/crepozitorij/CDA0035.pdf>

U slučaju da korisnik nije siguran je li neki oblik korištenja mreže dopušten, neka se obrati za pomoć osoblju zaduženom za tehničku podršku.

Preporuke za održavanje računala

Svaki je korisnik odgovoran za svoje računalo. Računala priključena na mrežu studentskog doma trebaju biti administrirana na zadovoljavajući način. Stoga preporučamo:

- redovitu instalaciju sigurnosnih zacrpa za operacijski sustav i korisničke programe
- ako korisnik radi s administratorskim ovlastima, svaki virus ili zlonamjerni softver instalirat će se s maksimalnim ovlastima, što mu otvara mogućnost da napravi maksimalnu štetu. Stoga je bolje raditi s ovlastima običnog korisnika, osim kada se obavljaju administratorski poslovi (instalacija programa, zacrpa itd.)
- svako računalo trebalo bi imati instaliranu protuvirusnu zaštitu. Besplatan antivirus za Linux i MS Windows ClamAV potražite na adresi: <http://www.clamav.net>
- preporučuje se korištenje zaštitnih programa poput vatrozida i antispyware programa. Primjerice, programi Sygate personal firewall i Adaware besplatni su za nekomercijalnu uporabu.

Ako je računalo loše održavano, ono je ranjivo i moguće je preuzeti kontrolu nad njim. Napadač može pristupiti s Interneta, ali i iz lokalne mreže studentskog doma. Računalima koja su zaražena virusima ili drugim zlonamjernim programima ili se s njih obavljaju radnje koje nisu u skladu s pravilima prihvatljivog korištenja, bit će tehničkim mjerama uskraćen pristup mreži, sve dok se uzrok problema ne ukloni.

Elektronički identitet

Elektronički identitet uključuje korisničko ime i zaporku, koji korisniku omogućuju pristup uslugama na mreži. Korisničko ime i zaporka jedinstveni su za svakog korisnika. Zabranjeno je ustupati svoj elektronički identitet drugima na korištenje, kao i korištenje tuđeg identiteta.

Konkretno, nije dopušteno davati svoje korisničko ime ili zaporku kolegama kako bi dobili pristup Internetu. Korisnik je odgovoran za sve što je počinjeno s njegovim identitetom. Svoju zaporku ne smije otkriti niti službenim osobama, na primjer mrežnim i sistemskim administratorima.

U službi čuvanja identiteta korisnik je dužan služiti se složenim zaporkama koje nije lako pogoditi, te ih redovito mijenjati (primjerice svaka tri mjeseca). Zaporku ne smije držati zapisanu u blizini računala, jer

bi time dokinuo njezinu tajnost. Što je zaporka duža, to ju je teže otkriti, a najbolje zaporkе sastoje se od kombinacije velikih i malih slova, brojeva i posebnih znakova, npr. n3To%iR0v+.

Netiketa

Komunicirajući s ljudima na Internetu, korisnik je dužan pridržavati se pravila lijepog ponašanja, netiquette ili mrežne etikete.

Nije dopušteno vrijeđanje i ponižavanje ljudi po vjerskoj, nacionalnoj, spolnoj, rasnoj ili nekoj drugoj osnovi. Također nije dopušteno distribuiranje materijala koji širi mržnju, netrpeljivost, strahove, potiče na nasilje ili je uvredljiv.

Poštivanje zakona

Pri korištenju Interneta ne smiju se kršiti zakoni i propisi, hrvatski ili međunarodni. Najčešći je primjer kršenje zakona o autorskom pravu. Na mreži je lako razmjenjivati datoteke različita sadržaja, poput glazbe ili filmova. Dužnost je korisnika provjeriti jesu li takvi sadržaji autorski zaštićeni. Samom činjenicom da je neki sadržaj dostupan na Mreži, nismo dobili pravo uzimati ga i dijeliti drugim ljudima bez dopuštenja vlasnika.

Čest primjer kršenja autorskih prava je i korištenje komercijalnih programa koji nisu kupljeni.

Hakiranje

Nije dopušteno masovno slanje tzv. spama, neželjenih komercijalnih poruka.

Korisnička računala ne smiju se pretvarati u poslužitelje koji nude mrežne servise. Studenti neka svoje web stranice objavljuju na web poslužitelju svog fakulteta, a preko njega neka šalju i poštu. Korisničko računalo ne smije se pretvarati u mail server, ftp server, file server itd.

Nije dopušteno prikupljati informacije o drugim računalima, tražiti njihove ranjivosti i iskorištavati ih kako bi se dobio pristup tuđim računalima i podacima. Korisnik koji na računalu ima spremljene programe i alate koji omogućuju traženje ranjivosti i njihovo iskorištavanje čini krivično djelo prema dopunama Krivičnog zakona iz 2004.

Nepridržavanje

Korisniku koji se ne pridržava pravila prihvatljivog korištenja bit će tehničkim mjerama uskraćen pristup mreži na mjesec dana. U slučaju ponovljenog prekršaja, korisniku se može trajno uskratiti pravo pristupa mreži u studentskom domu.